

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. ii. De errore achademicoru[m] : & q[uo]s eoru[m] liceat imitari: & que
sunt dubitabilia sapie[n]ti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

est q̄ dū p̄noen suā stoicus veneratur: oīa necessitatis lege constringit. Epicurus e contra/ dū rerū tuctur libertatem: dispositio nem euacuat: & oīa casibus fluctuare contendit. E regione cōsistunt: vtriusq̄ cultores/ & de singulis fere reꝝ articulis dimicāt: & quasi palladis sacramento astricti: solas paradoxas loquūtur/ aut kyriadoxas & eas vsq̄: quaq̄: veras esse p̄firmant. Achademici nō vitantes precipitiū falsitatis: in eo quidem modestiores sunt: q̄ defectū suū minime diffitentur: & in rerū ignorātia positi fere de singulis dubitant. Quod quidem longe tutius est q̄ incerta temere diffinire. Achademicorū quoq̄: inuatur opinio: nem q̄ non modo eracides pōticus & cicero noster in summa ingeniosorū virorū laude recepti tandem ad eos trāsierūt: s; & alii plures: quos percurrere longū est. Nōne ergo p̄ferēdi sunt alius: q̄s & asserēdi modestia: & tātorū virorū p̄mēdat auctoritas

C De errore achademicorum: & quos eorum liceat imitari/ & que sunt dubitabilia sapienti. **Capitulum. II.**

Non tamen omnes qui achademicorū cēsantur nomine hanc dico modestie regulam tenuisse/ cū & p̄fessio scissa sit. & pro parte tam nisi pateat q̄ errori. Quid enim ineptius q̄ fluctuare in singulis: & nullius rei habere certitudinē/ & nomen philosophi profiteri? Nā qui de omnibus dubitant eo q̄ nihil habeant certum: tā a fide q̄ a scientia alieni sunt. Licet enim fides ad sciētie brauiū nō pueniat: dum quasi per speculū vitatem absentiu contuetur: habet tñ certitudinem caligine ambiguitatē exclusa. Porro si de singulis achademicus dubitat: de nullo certus est nisi forte & hoc ipm incertū habeat/ an contrariis existētib⁹ in eodē: circa idē possit & dubius & certus esse. Sed an dubitat: incertū habet dū hoc ipm nescit an nesciat. Cū vero homo in eo ceteris aīalib⁹ prestat q̄ ratione viget & intelligentia: nam in sensib⁹ qui licet aīe sint corporis esse dicuntur/ facile superatur: neq̄ linci valeat equari per spicacia oculorum/ sus auditu preualeat: vultur aut canis odoratu/ gustu symeā: aranea tactu/ cum inquā discernendi & intelligendi viribus homo precedat/ quis prestantiorē bestiis: aut potius quis nō inferiorē & vt ita dicā quis brutiorē nō credat hominem: cui ratio nō discernit: intellectus nō sapit: cum & bruta ad quandā rationis imaginem quodāmodo videantur assurgere? Nam & canis suos discernit affectus/ beneficiorū memor ē/ familiaritatē cū homine ab expientia rerū & vsu cōtrahit & amicitie pre ceteris quasi fidem familiaribus exhibens rationis &

Stoici dicunt oīa de necessitate euenire. Epicuri q̄ oīa a casu & fortuna eueniunt. Pallas est deus belli.

Achademici de omnib⁹ dubitant.

De aīalib⁹ q̄ in corporeis sensibus excedunt hōiem.

Polícraticide Curialiū nugis.

De camelo iu intellectus quodā nobilitatur ingenio. Sed & iuuiariū memo-
 riarū memore ria camelo tenaciter residet/ & rinoceros qui & vnicornis ē: vir-
 De vnicorni d ginis integritatē sic agnoscit: vt dūtaxat illius fere āplexib⁹ ca-
 xgie delectat piatur. Odorem panthere cetera sequūtur animalia. & q̄ mira-
 Q ad odorem bilius est pisces in gurgitibus ad speciē auri cōueniūt. Vñ & se-
 pāthere cetera uientis luxurie impator nero aureis vt dicitur rhetib⁹ piscabaſt
 pcurrūt a talia
 Virgil. in bu- Quid multa? Torua leena lupū sequitur: lupus ip̄e capellā/ flo-
 co. ij. egloga. rentem cithisum sequitur lasciuia capella: & in hunc modū volu-
 ptate sua trahūtur plurima: qđ vt credo euenire non posset: si de
 affectibus suis vel bruta animalia dubitarent. Qui ergo ad sin-
 gula nescii sint: qua temeritate vel impudētia philosophādi p̄-
 fessionem arripiūt? Nam sicut ab eo qđ notū est notio/ sic & ra-
 tio ab eo quod ratum est: id est certū & firmū grāmatice deno-
 minatur. Et profecto inanis est ratio hominis cui nihil persuas-
 deri potest/ quin semp & in omnibus/ opinionū lubrico vacillet.
 Quid enī ei philosophia cōfert qui semper fluctuat in omnib⁹/
 & cui in ostendenda felicitatis via/ rationis lumen extinguitur
 & quasi oculū eruit: vt cautius & rectius p̄gat viator cui ostēsu-
 ra est viā? Nōne & plurimū obest illi qui excecatur/ quid poti⁹
 sequit̄ q̄ tanta cōtrarietate distrahit̄? Sane ad patriā nemo per-
 uenit: nisi qui vnā seqtur viā: & qui omni v̄bo aurē accōmodat
 nunq̄ quietus erit. Nōne similior est letargico aut insipiēti siue
 infano q̄ philosopho: qui cū sōnii meminerit an dormierit dubi-
 tat: & cū cibo satiatus est an ieiunus sit nescit: & null⁹ eorū que-
 egit vel in pximo sciētia habet. Deinde qua nā via in philoso-
 phie inuestigatione p̄ficiet: cui ratio nihil persuadet quod tene-
 at/ aut sequatur/ sed est ad oīa semp incertus? Talis utiq̄ acha-
 demicus cū nec brutis animalib⁹ valeat adequari: nec dign⁹ est
 hois ne dū philosophi vel honore vel noīe. Et quidem aduersus
 istorū ineptias magnus pater & fidelis doctor ecclesie augusti-
 nus: sed & cicero validis rationibus & sermone elegantissimo
 disputant copiosius. Verūtamen ad illos qui de singulis dubi-
 tant que sapienti faciunt questionē: cicero seipso teste transiit.
 Nec eos noster augustinus persequitur/ cū & ip̄e in opibus suis
 achademico vtaſt tēperamēto frequentius/ & sub ambiguitate
 pponat multa/ que alii cōfidētius ne magis temerarie disputā-
 ti non viderentur habere questionem. Mihi tamen non videſt
 quisq̄ eo loqui securius: qui ita circūspectus est in verbo ne pro-
 labi possit ad falsa. Sunt autem dubitabilia sapienti que nec fi-
 dei nec sensus aut rationis manifeste persuadet auctoritas/ &
 ctoz in genere.

23. vñ dicat.

Augustinus.
Cicero.

Augustini cō-
 mēdatio de se-
 curitate loq̄le
 et circūspectio
 ne in verbo. Et
 forte loq̄t au-
 ctor in genere.

que suis in vtrâq; partē nituntur firmamenti talia quidem sūt/
 que queruntur de prouidētia/de substantia/quātitate/viribus/
 efficatia:& origine anime:de fato & facilitate nature: casu & li-
 bero arbitrio:de materia & motu & principiis corporū: de pro-
 gressu multitudinis/& magnitudinis sectiōe: an terminos om-
 nino non habeant an eos dūtaxat alogos tandem inueniāt/ de
 tempore & loco:de numero & oratiōe/ de eodem & diuerso/in
 quo plurima attritio est/de diuiduo & indiuiduo:de substantia
 & forma vocis/de statu vniuersalium:de vsu & fine/ortuq; vir-
 tutum & vitiorum/an omnes virtutes habeat qui vnam habet
 an omnia sint peccata equalia & equaliter puniēda. Itē de cau-
 sis rerum:& adiunctione earū vel repugnantia/de effluctiōe:&
 de fluctiōe oceani/de ortu nili:de humorū in animalib; cor-
 poribus augmento & diminutione ad motū lune: de variis la-
 tētis nature secretis:de officiis & variis figuris causarū que in
 contractibus/aut quasi contractibus maleficiis/aut quasi male-
 ficiis:aut aliis rerū formis varie oriuntur:de natura/ & operib;
 eius:de veritate:& primis rerū initiis/in quibus humanum in-
 genium deficit:an angeli oīno sua nō habeāt aut qualia corpo-
 ra/& que pie de ipso deo querūtur:qui totius nature rationalis
 excedit inuestigationem/& super oīa que mēte possūt ꝑcipi ex-
 altatur. Possent in hūc modū enarrari q̄ plurima q̄ sic dubitatio-
 nē sapiētis admittūt:vt tñ dubitatio ip̄avulgum ꝑtereat. In his
 itaq; facile credideri achademicos tāto modesti⁹ dubitasse:quā-
 to eos temeritatis ꝑcipitiū diligētius precauisse reperio. A deo
 quidem vt cum apud scriptores in locis non passim dubiis vba
 quodammodo ambigua qualia sūt hec:si forte/fortasse/& forsis-
 tan ꝑferuntur:achademico dicantur vsi temperamēto:eo q̄ tē-
 peraciores ceteris fuerint achademici/qui oēm veriti sūt teme-
 rarie diffinitionis subire notam & precipitiū falsitatis.

¶ Vnde dicti sint achademici. & quis timor aut passio men-
 tis fm agelliū & stoicos in sapientem cadat. Cap. III.

Achademici quidē dicti sunt ab achademia. Vñ pla-
 to extitit oriūdu:qui eundē sue natiuitatis locum &
 studendi vsu:& discipulorum frequentia/meritorūq;
 suorum celebritate fecit insignem. Illum vero locum
 ceteris pretulit:eo q̄ ad incutiendum timorem quo vitia reprimē-
 merentur:& agnita conditione sui/modestia fidelius seruare-
 tur maxime visus est ex frequenti terre motu quo sepe colli-
 ditur esse idoneus. Timor enim sicut modestie cognatus est/

Itē bñ de qui-
 bus merito est
 dubitandū.

Que loci ali-
 quē faciūt in-
 signem.